Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 994

HANOI

	Bắc, Ai-lao và Quảng-châu-loan (Bến Thủy)	Nước ngoài (Hồng kông)	Bắc kỳ (Tonkin)	Nam-kỳ (Saigon)	Nam-kỳ (Bến Thủy và Ai-lao)	Ngoại-quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các công sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au Directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur F. H. SCHNEIDER
Directeur NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef PHAM-HỮU-LỤC
Administrateur gérant NGUYỄN-VĂN-LOẠN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.

1re page
Une seule insertion . . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales . . 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Việc cải-lương hương-chính ở xứ Bắc-kỳ ta bây giờ

Không nhẽ cái việc cải-lương hương-chính ở xứ Bắc-kỳ ta là một việc mà các nhà trí thức trong nước đã hô hào cổ võ, nói khô lưỡi, viết đầy giấy tự mấy năm nay, ta một việc mà trên chính phủ dưới quốc dân đều công-nhận là một việc cần lương rất cần kíp, mà đến lúc thực-hành cũng không khỏi nảy ra có nhiều mối tệ, khiến cho những người ưu-tâm đến sự tiến hóa của dân nhà quê ta trước kia nhiệt thành hy-vọng về cái việc ấy bao nhiêu thì bây giờ lại hồi tâm chán nản về việc ấy bấy nhiêu vậy.

Theo cái lòng nhiệt-thành hy vọng của ta đối với việc cải lương hương chính, thì làng nào cũng có cử ra một hội-đồng tộc-biểu để cùng lo tính việc làng mà không có cái tệ cường hào hống-hách, lập ra một bản sổ thu chi để biên sổ tiền xuất phát mà không có cái tệ há-lạm tư-tiêu, những cái tục ngồi lầu cỗ lớn, ăn thực canh tranh đều tinh giảm đi mà không có cái tệ mọ miệng truyền đời như trước nữa, những việc công-ích công-lợi trong làng như việc thủy-lợi, việc vệ sinh, việc giáo-dục có thể trông về công-quĩ tích lũy dần dần mà thôi-lệ cử bành được cả, sinh-kế của nhân-dân sẽ nhờ thế mà được dư-dụ, phong-tục của nhân dân sẽ nhờ thế mà được thuần hậu, sự tranh tụng trong dân có lẽ một ngày một ít, đường tri thức trong dân có lẽ mỗi ngày một mở mang ra có thể mong được trước có ngày thịnh dân có ngày khôn.

Nay khắp trong toàn hạt Bắc-kỳ ta đã thường mười làng cũng được đến chín làng gọi là cải làng cải-lương rồi đấy, mà ta thử xét xem cái kết quả cải lương đó thế nào? Trừ trung công có được ít làng hoặc nhờ được quan trên thực lòng chỉ bảo, hoặc nhờ được trong làng có người kiến thức thực lực chủ-trương thì cái kết quả cải lương cũng có phần được mỹ mãn thật; còn ngoại già không mấy nơi là khỏi sinh ra có mấy cái mối tệ này:

Một là cái tệ bầu-cử hội đồng tộc biểu. — Cái thói cổ-hủ dân nhà quê ta vốn lấy cái quyền-lợi nói ở trong làng là cái quyền tôn quí hơn cả; ở trong làng mà muốn có cái danh vọng đặc biệt, muốn tránh cho khỏi cái tiếng « bỏ đĩ bỏ cu », thì cái hi-vọng độc-nhất của dân nhà quê là cốt làm sao mà tranh cho được cái địa vị ấy, cái địa-vị ấy xưa kia chỉ hạn ở trong một cái vòng ông lý, ông phó, ông khán, ông trương, nên đã hiểm chi người lận lộn trong cái vòng đó cho đến kỳ bán vợ đợ con, vong gia thất thổ, nay có hội-đồng tộc-biểu, cũng được quyền ăn nói ở trong làng, thì cái vòng đó lại mở rộng thêm để họ dám vào mà lận lộn, xưa kia tranh cái địa-vị ông lý, ông phó, ông khán, ông trương thì nào thì bây giờ tranh cái địa-vị hộ-đồng tộc biểu cũng vậy, cái thảm kịch bán vợ đợ con, vong gia thất thổ của ấy bác thôn ngu hiền đành đem lại đến xuất lắm trò hơn. Tuy các người tộc biểu, cái tiếng là do ở các họ trong làng bầu cử ra, mà cái thực quyền bầu cử vẫn thao túng ở cái thế lực kim tiền, thành ra cái lệ bầu-cử hội-đồng tộc biểu ở các làng lại là một cái đường phá của cho những kẻ cậy sâu cuộc bẫm, ăn nhịn để dành thì nhau mà mua danh chuộc phận, ấy là một điều tệ.

Hai là cái tệ thu chi phù lạm. — Cứ hạng người làm việc làng ở nhà quê vốn có một cái tên riêng gọi là hạng người « kỳ mọt »; cái sở trường của họ là ăn gian nói dối; cái sinh kế của họ là bóc lột của kẻ hạ-hộ cùng-đinh. Nay tuy có sổ thu chi, mà giữ sổ thu chi phần nhiều cũng vẫn là cái hạng người ấy cả; họ khéo kết bè lập đảng để thông đồng tác tệ ở chốn hương-thôn; tiếng gọi là đại-biểu của các họ cử ra mà kỳ thực họ vẫn một đồng một cốt với nhau, cùng một cái mục-đích gà quê ăn quẩn; mà họ đã thông đồng tác tệ như thế thì ăn vụng lại khéo bịt chỉ mồm, thu chi các khoản, dâu đấy đều có sổ sách phân minh, đàn em càng khó mà chi trích ra, quan trên càng khó mà soi xét thấu, thành ra cái sổ thu chi lại là cái bùa hộ thân rất chắc cho những tay hào hoạt chăm mút của làng. Ấy là hai điều tệ

Ôi! hương-chính vì cớ gì mà phải cải-lương? Vì hương-chức phi nhân mà phải cải-lương, vì thu chi phù lạm mà phải cải lương. Nay hương chức cũng vẫn phi nhân, thu chi cũng vẫn phù lạm thì còn cải-lương nỗi gì! những cái mối tệ ấy mà không kiểu chỉnh được ngay, thì việc cải-lương hương chính thật không còn cái hi-vọng gì nữa. Muốn kiểu chỉnh những cái mối tệ ấy, chỉ trông ở các quan phủ huyện là những người có cái chức trách thân dân. Xin các ngài lấy công tâm thành ý mà thực hành cái việc hương lợi trừ tệ cho dân; thứ nhất là trong vụ bầu cử hội-đồng tộc-biểu, nên cấm tuyệt cái đường thỉnh thác, xích trục cái bọn điêu ngoan, lựa những người có tư-cách xứng đáng trong các làng mà cử vào chân hội-đồng tộc biểu. Hễ hương-chức đã đắc nhân thì thu chi không lo gì phù-lạm, những việc công-ích công-lợi trong các làng có thể trù-hoạch thỏ trí dần dần được, mà dân sinh mới mong có ngày phong-tục, dân trí mới mong có ngày mở mang, hương chính cải lương như thế mới thật là có thành-hiệu vậy. T. H.

LỜ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được hiểu biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ kỳ hạn tại báo chớ theo cứ vậy mua thì báo quên không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 24 Avril 1923

Việc nhà Thực-nghiệp ngân hàng

Quan dự thẩm giao các viên quản-lý nhà Thực-nghiệp ngân hàng là MM. Berthelot, Chastard Pernotte, Hallu, Cérenville, Henry, Loste, Pechot cho tòa án Trung trị xử xét. Còn các viên ấy-viên là MM Favarcille, Meilhan cùng các viên khác được tha.

Paris, ngày 25 Avril 1923

Việc trong hạt trú-binh

Vì các quan binh thi hành các phương sách nghiêm-khắc, nên ngày hôm qua không xảy ra việc hỗn hoại cơ-khí nào cả.

Cái vấn đề Đông Âu

Phái-bộ nước Tchécoslovaquie có ý gắng sức, không chịu chậm chước mọi việc.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 24 Avril 1923

Hoa-kỳ đối với việc trù binh

Hội *National Economic League* có bỏ ý-kiến trong bản-hội xem việc trù binh trong hạt sông Rhur có phải là một việc cần-kíp đáng để thu lấy bồi khoản hay không, thì có năm mươi bảy phần trăm đáp rằng phải, hai mươi sáu phần trăm đáp rằng không phải, còn thì đáp lại một cách lưỡng lự.

Cái vấn-đề Đông-âu

Sáng hôm thứ hai, các đại-biểu đi hội điện. Đại-thống Pellé đã hội nghị với các đại-biểu nước Anh và nước Y. Ngài lại hội nghị với Ismat pacha nữa.

Buổi chiều các đại-biểu của Đồng-minh có hội-nghị với nhau một lần thứ nhất.

Báo *Le Temps* có nói : Các đại-biểu nước Pháp có nói cái phương-pháp thiện diệu nhất ngày nay là chớ nên đổi những qui-tắc nội-bộ của hội đồng. Những điều khoản trong bản phán-nghị của nước Đức mà các đại-biểu cần phải điều-đình một lần nữa, thì sẽ giao cho các hội-đồng giám-định xem xét.

Báo *Le Temps* có khuyên các đại-biểu nước Thổ nên đồng một cái thái-độ ôn hòa. Nước Pháp không muốn đồng quân ở các cơ bề Đông-âu lâu ngày làm chi, song nước Pháp xét ra trước khi thi-hành hòa-nghị sau này, chưa có thể rút quân về được.

Pháp với Ý

Thành Milan có đặt tiệc khoản đãi các phi-hành-gia nước Pháp cưỡi tàu bay đi vòng quanh thế-giới. Quan phó thượng-thư Fenzi có đến dự tiệc. Nhiều người đến chúc mừng các phi hành-gia.

Việc nước Đức

Trong cuộc hội-nghị của người Đức đặt ở ngoài hạt trú binh hôm chủ nhật mới rồi, có bàn đến việc các hội liên hiệp đối với bọn thất nghiệp. Hai mươi bảy tỉnh trong hạt trú-binh có cử tám mươi tư viên đại-biểu đến hội-nghị. Các đại-biểu quyết nghĩ rằng hội liên hiệp nên can dự vào công việc của bọn thất nghiệp. Các đại-biểu có cử một hội-đồng trong hạt Rhur để coi về cái vấn-đề thất-nghiệp. Trụ sở hội-đồng ấy ở Dusseldorf.

Vì việc xảy ra ở Mulheim, thì đảng Đại-đồng có tổ chức một cuộc biểu-tình tại Dortmund. Có đọc diễn-văn khuyên bọn thất nghiệp không nên bạo động. Trong khi các hội liên-hiệp hội nghị ở Dusseldorf, cũng có khuyên bọn thất-nghiệp như vậy.

Trong tuần lễ từ ngày 7 đến ngày 14 Avril, chính-phủ nước Đức cấp 167 triệu marks nghĩa là mỗi người độ chừng 100 quan. Cứ theo như biểu lộng-kê của nước Đức, thì số thất-nghiệp ở Essen ngày 14 Avril cộng là 5.299

Các báo đối với bài diễn văn của quan Poincaré

Các báo rất là hoan nghênh bài diễn-văn của quan Poincaré đọc ngày chủ nhật mới rồi tại lễ khánh-thành kỷ-niệm đài ở Void (Meuse) để đáp lại bài diễn-văn của M. Rosemberg.

Bordeaux ngày 25 Avril 1923

Các hội-đồng quận-hạt

Các hội-đồng quận-hạt đã khai nghị ngày hôm thứ hai. Các hội-đồng đều có ý biểu đồng tình với cái chánh-sách của quan Poincaré, để thu-hoạch lấy bồi khoản, và trù tính lấy những khoản bảo chứng cho sự bình an lại đường cương giới Pháp Đức.

Cái vấn-đề Đông-âu

Các đại-biểu lại hội-nghị ngày hôm thứ ba. Trong chương-trình định rằng các đại biểu chỉ bàn bạc về những điều khoản trong hòa-nghị mà 4 Février các đại-biểu chưa hợp ý với nhau thôi.

Hội-đồng thứ nhất coi về vấn-đề địa-hạt đã xem xét một vài điều-khoản. Việc đường cương giới đất Tarnace và đất Syr.e thì còn hoãn lại chưa bàn vội. Đường cương-giới đất Mésopotamie thì vẫn để nguyên như cũ, cho đến khi nào nước Anh nước Thổ điều-đình với nhau xong mới sẽ quyết định. Đảo Narkebe gần Lesbos các nước định cho về nước Tiệp.

Buổi chiều đại-thống Pellé chủ tọa hội-đồng tài-chính.

Tin Trung-hoa

Mới đây theo lời Ngô-bội-Phu và Lâu-Côn xin, thì chính-phủ Bắc-kinh đã cử Thẩm bồng Anh và Tôn-truyền-Phương làm chức tổng-lý tỉnh Quảng-đông và tỉnh Phúc-kiến. Nhưng Thẩm và Tôn lại từ nan không nhận chức, mà chính-phủ Bắc kinh thì bị lệnh bắt phải cưỡng chức. Chính-phủ trong hoa vẫn vận-động để yêu-cầu bãi 21 điều khoản của Nhật-bản. Hội bọc-sinh có điện cho các tỉnh khuyên nên bãi các việc giao tế với Nhật-bản, để tỏ cho Nhật-bản biết lòng quốc dân Trung-hoa đối với sự bãi 21 điều ước và sự đòi lại đất Quan đông.

Một viên đốc quân có thế-lực cũng có điện cho các tỉnh khuyên nên hết sức yêu cầu bãi 21 điều ước, và giải Lữ-thuận và Đại-liên.

Còn về việc đòi lại đất Quan-đông, thì xem các bản tô-trình đăng trong các báo ở Bắc-kinh có nói rằng viên đại sứ Trung-hoa ở Washington đã thương-nghị với quan ngoại-giao bộ thượng-thư nước Hoa-kỳ về cái vấn-đề ấy và đã xin nước Hoa-kỳ dùng làm trọng tài cho hai nước Nhật-bản và Trung hoa.

Trong các bản tô trình ấy lại có nói : Viên ngoại-giao bộ thượng-thư nước Hoa-kỳ có đáp lại rằng nước Trung-hoa hiện nay đương rối loạn, vậy nước Hoa kỳ còn phải xem xét, rồi mới nhận làm trọng tài cho hai nước.

Nhưng đến ngày 6 Avril thì lại bộ đại sứ Hoa-kỳ ở Bắc-kinh có được tin rằng M. Hughes có công bố rằng tin nói viên đại-sứ nước Trung-hoa bội nghị với chánh-phủ Hoa-kỳ về việc đất Quan-đông là một tin đồn sai.

Quốc dân Trung-hoa rất nào động về việc đòi lại các đất của Trung-hoa mà xem như tất cả các tỉnh đều đồng tâm hiệp ý về cái vấn-đề ấy.

Dân tỉnh Hồ-nam cũng cử viên đại biểu đến xin quan Thống-lĩnh nhất quyết yêu cầu chước lại các đất nhượng cho Nhật-bản. Dân tỉnh Phúc kiến cũng biểu đồng-tình về việc ấy.

Cái tài chánh Trung-hoa vẫn ngày ngập lắm. Nhà điện-báo Reuter có đăng tin rằng Chánh-phủ Bắc-kinh định bảo cho các bộ lĩnh-sự ngoại quốc biết rằng chánh-phủ ấy định hoãn việc hoàn các nội trái trong bạn một năm.

Như vậy thì trong số chi-tiêu có thể dư được 24 triệu hoa viên để dùng vào việc khác. Nghe đâu quan lại nhánh thượng thư định lấy 14 triệu để hoàn lại các trái khoản vay của ngoại quốc, còn 10 triệu thì để chi vào các khoản thường dùng.

Tào-Côn thì cử Nhan-huệ-Khánh làm chức thượng-thư bộ ngoại vụ, mà Ngô-bội-Phu thì muốn cử Vương-chính-Đình.

Việc động-đất ở tỉnh Cam-túc

Hai năm trước đây ở tỉnh Cam-túc có bị nạn động đất, người vật chết tới hai mươi vạn, của cải kể có hàng mấy mươi triệu. Ngay độ ấy các báo đã có đăng tin, nay xem một bài báo Tây nói về việc ấy, thấy nhiều việc cũng lạ, vậy xin lược dịch như sau này :

Cam-túc là một tỉnh lớn của nước Trung-hoa, dân số có tới bốn triệu người, bắc giáp các sa-mạc của đất Mông-cổ, tây giáp các núi về đất Tây-tạng. Tỉnh lỵ cách miền duyên-hải độ 1 500 kilomètres. Về tình hình đối với các tỉnh Đông-bộ Trung-hoa lại có nhiều nỗi lớn cách trở. Sự giao-thông không được tiện lợi, nhiều lẽ trong mùa đông thì sự giao-thông lại khó lắm. Từ đấy đến các tỉnh chung quanh cũng không có đường bộ, xa. Ở tỉnh lị là Lan-châu có đường điện báo thông-tin với các tỉnh khác, nhưng ngày lúc mới động đất thì đường điện báo bị hủy hoại. Vì vậy nên tin động đất ở Cam-túc lâu lâu các tỉnh khác mới biết

Viên phóng-sự của nhà báo *The China Press* ở Thượng-hải có đến thăm tỉnh Cam-túc sau khi xảy ra cái nạn động đất có nói :

Tỉnh Cam-túc nhân-dân phần nhiều là người về đạo Hồi, ở riêng một nơi hình như một nước nhỏ trong nước Trung-hoa vậy. Dân lấy hiếu chiến, họ rất ghét những tôn-giáo khác, xưa nay nhiều phen đã phản-nghịch với chánh-phủ Trung-hoa. Việc phản-nghịch lần sau cùng vào năm 1865. Lần lấy người Hồi dựng ở Bắc-bộ nước Trung-hoa một dân chánh-phủ đứng vững mãi đến năm 1877 mới đổ.

Một câu phương-ngôn Trung-hoa có nói : « Giới giết người thì chỉ giết hàng trăm, người Hồi giết người thì giết hàng vạn ». Lúc xảy ra cái nạn động đất này thì dân Hồi đương dự-bị một cuộc chiến-tranh và tôn-giáo. Nguyên dân Hồi có một vị giáo-tổ mới thế-lực rất to. Lúc xảy ra nạn động đất này, vị giáo-tổ đương dự-bị quân lính để đi phá nọot các tỉnh lân cận.

Bữa lấy giáo-tổ triệu tập một trăm người thân-hào đến hội-nghị để định ngày khởi binh. Trong khi các thân-hào đương hội-nghị thì ngoài cái nhà thờ đào ngầm dưới đất, thì bỗng đùng đất động núi đổ, giáo-tổ và bọn thân-hào ấy bị chôn sống cả. Vì vậy người Trung-hoa cho việc lấy là việc giời làm ra, nhất là kẻ bị hại là người đạo Hồi, thì họ lại lấy làm tin lắm. Cũng vì lẽ ấy cho nên người Trung-hoa không có đặt ra cuộc lạc-quyên liệt-quốc để cứu những kẻ bị nạn như những khi xảy ra các việc hoạn nạn khác.

Và theo như địa lý nước Trung-hoa thì cứ 300 năm lòng mạch lại động một lần. Song cũng may rằng long-mạch động không phải lần nào cũng làm hại như vậy.

Trong xứ Trung-hoa có nói trong năm 800, bắc bộ tỉnh Thiên-tây bị động đất hại rất nhiều. Về sau lại có lần động đất ở nam-bộ tỉnh lỵ, gần cương giới tỉnh Cam-túc, nhưng không hại mấy. Nhưng xưa nay không khỏi nào động đất hại như việc động đất ở tỉnh Cam-túc mới rồi. Số người bị hại về việc động đất ở Cam-túc mới rồi, cộng tới 200,000 người vì miền bị hại là một nơi đất tốt dân đông trong tỉnh lỵ.

Đất tỉnh lỵ nguyên lớp trên dày mấy trăm thước, toàn là đất sét vọn gió mang đến từ sa mạc Gobi đến từ bao nhiêu thế-kỷ. Đất vọn lấy đóng lại thành một cái mảng, dễ mòn để lỗ, vì vậy người đương người ngựa đi lại luôn, đất trồng xuống như lòng máng vậy, và ở các đồi núi hai bên ra đường thì người ta đào những cái hầm để làm nhà ở và nuôi súc-vật.

Hôm lấy (16 Décembre 1920) vào nỗi 10 giờ đêm thì bỗng dưng động đất, nên sự hại lại ghê gớm lắm. Lúc bấy giờ dân nhà quê đương ngủ cả, đất đổ-g, nhà đa đổ xuống, người chết bẹp như sâu muỗi. Người ở trên các đồng bằng, có nhà cửa nằm hai cũng chẳng hại nhiều, vì nhà của cũng đổ cả, mà những nhà của ở trên sơn-sơn trôi cả xuống các nơi thung lũng. Việc động đất ở tỉnh Cam-túc hình như mạnh đã ở dưới sâu chừng độ ấy vậy, nên các tầng đất bỗ ở trên phải đổ nhào cả, mà cũng nay chạy ra chỗ khác. Những người sống sót lại có nói rằng trong khi cái hại lấy xảy ra thì đối nơi nhau như biết đi vậy, đương ở chỗ nay chạy ra chỗ nác. Thực thế, có chỗ nứt bề ch.ỗ cả mà đi ra một nơi khác cách đấy độ 5 kilomètres, làm cho mộ đất biến đổi khác nẻo đi. Hồ ao thành ra đồng bằng, thung lũng lại thành ra hồ ao. Dòng sông cũng đổi đi. Nhiều thành thị và thôn xã bị chết đã chôn lấp phủ đầy cả.

Ấy đại-cương việc động đất như thế nay kể một vài tin tức về việc ấy. Lúc 8 giờ 0ừ thì tại thiên-văn đài Zikawei (Thượng-hải) là một nhà thiên-văn của mấy vị tinh-mục Pháp trông nom, nghe thấy chuyển-động. vào khoảng từ 9 giờ 30 đến 10 giờ thì ở Cam-túc thấy chuyển-động. Những người ở Cam-túc sống sót lại có kể chuyện rằng họ nghe thấy ở dưới đất xôi lên một cách rất đề-đột, rồi thấy mặt đất chuyển động từ phía Đông bắc trở lại, ai nấy chông mặt nhìn ọc khó chịu. Vụ lại thấy mặt đất chuyển từ phía Tây-nam trở lại. Hai cái sức chuyển đi chuyển lại ấy vào độ nửa phút đồng-hồ.

Sau đất rung-động luôn mấy lần nữa thì nhà cửa đổ nốt. Đêm ấy lại phải nóm-lạnh lắm. Giá bấy giờ trời tối, cũng không ai rõ thực sự ra làm sao, mãi đến sáng hôm sau mặt trời mọc mới rõ cái tai trong gớm-ghê biết bao.

Cái thung lũng lớn nhất trong tỉnh Cam-túc sáng hôm sau khảo nắng không còn gì giống cũ nữa, vì ban đêm có bảy đương nói chạy lấp đầy cả. Trước trong tỉnh lỵ có một con đường lớn đi suốt dọc tỉnh nối đông-bộ nước trung-hoa với xứ Turkestan. Dọc đường có hai dẫy cây cổ-thụ. Buổi sáng hôm sau thấy hai đoạn đường hình như cắt đứt ra, mà mang ra cách đấy tới năm sáu trăm thước, có một điều lạ là trên hai đoạn đường ấy, làm nơi cây cổ bị vẫn nguyên, tỏ chừng trên cây vẫn rón cả.

Lại trong cái thung lũng khác, dân-số có bảy nghìn người, thì một nghìn người vì nhà đổ mà bị hại. Những người sống sót là chỉ vì người ở ngoài thành có vậy.

Nguyên nói ở đăng xa đi đến xếp đến xếp đổ vào làng họ, khi bỗng

dựng đất thôi không chuyển động. nói lại đứng vững không đổ nữa, mà thành ra một bức vách vĩ đại ở đầu làng.

Lại một cái thung lũng khác có Ly. Quí cho nên tục gọi nó là Tử-linh là thế. Mà thật ! đứng ở sân đền nhìn ra xem không khác gì một bức họa-đồ phong quanh long, ly, quí, phượng, ở giữa đồng có một bãi đá sỏi bên sạch sẽ. Khi cơn nước xong thì người bàn phiếm với mấy ông chức dịch trong phủ một lúc cho đỡ mệt, nghe chuyện mới biết rằng chỗ này tuy cũng có phố xá vui vẻ cảnh vật nên

Việc bầu cử nghị-viện. — Bản quán lại tiếp được những tin sau này về việc bầu cử nghị viện :

NAM-ĐỊNH

Dân nghị-viện

Hội-chợ Hanoi. — Quan Toàn-quyền đã định tháng chạp tây năm nay lại mở hội-chợ và việc tổ-chức cuộc Hội-chợ cũng giao cho phòng Thương-mại như năm ngoái. Ông Hội-

Tiền trợ cấp. — Cấp 30 p. cho Ng-thị-Canh ở làng Yên-trạch huyện Phú-xuyên (Tuái-nguyên) là vợ góa người lính đồng Dương-v-Thịnh chết trong khi làm việc với nhà nước

Do Võ Thanh Thủy (vothanhthuy@yahoo.com) đóng góp cho Thư Viện Xưa Quán Trọng. (Thư viện Xưa Quán Trọng)

vào trong một luồng gió lốc, luồng gió bèn quận lên trên một ngọn núi cao, rồi lại quăng xuống xuống một cái núi khác, cho nên sống sót không bị chết bẹp.

Trong việc động đất này lại còn một việc lạ nữa như việc một người làm ruộng kia nhà làm trên đất bồi, mà không biết tại làm sao ban đêm động đất nhà anh ta không việc gì cả, đến sáng hôm sau mở cửa sổ thấy chung quanh nhà có vườn cây tươi tốt, thì ra vườn cây tạo đâu đâu đất bay lên mà mang đến đây.

M. Josef W. Hale có đến thăm tỉnh Cam-túc ba tháng sau khi động đất, có nói khu động đất dài độ 500 km. và rộng độ 170 km. Trong khu ấy có mười thành lớn, đều bị hủy hoại cả. Còn các làng mạc bị đá vùi đi không kể. Ở các miền gần đấy đất nẻ ra hình như một cái địa rạn vậy. Ba tháng sau khi động đất, đất cũng chưa được yên hẳn, thỉnh thoảng lại nghe tiếng rung động như có một cái xe bốn chạy rất nhanh ở dưới gầm đất vậy. Nhà đương-lịch ấy có nói tỉnh Cam-túc khó lòng mà hồi phục lại được. Dân sự trong thành phố bấy giờ nhiều cơ trong một trăm người chết mất tám mươi người. Những người sống sót ai nấy lấy làm chán-cẩn, xác người bỏ ngoài phố có tới hàng trăm, xác vật có hà-tiện không ai buồn đem chôn nữa.

N. T. C

Một buổi đi chơi núi Tứ-linh

Chiêm bái đền Thục-An-dương-vương

Ngày hai mươi tháng giêng năm Quí-hợi, ký-giả vào Vinh hầu người thân-thiện tông sự trong ấy, nhân qua cảnh Tứ-linh thấy non sông có vẻ hữu-tình, bèn giác sinh ra mối cảm tình vo ngu, định có một phen du-ngoạn cho thỏa lòng hoài vọng mới thôi. May được ngày hưu hạ cùng có khu đua hau ra ngoại-cảnh Tự Vinh ra đấy độ chừng 25 kilomètres, đi xe-hỏa thì cách bốn heures đến ga M.-ly xoắy xe thì vừa đến. Ký-giả đây đàn đàm mong rộ việc như những bậc tao-nhân mặc-khách, tới thơ hầu rượu, mà ngao-du ngâm vịnh những nơi thắng - cảnh danh-lam. Nhưng cũng xin lạm bát việt! mấy dòng nay thật không dám là cảnh tiêu-tình, chỉ xin giới-thiệu cùng khách du-quan rằng đã được chiêm-bái một nơi linh tích là đền Thục-An-dương-vương vậy.

Hồi 7 h. 49 thì xe-hỏa ở Vinh ra tới nơi, anh em rủ nhau trước hết hãy vào chiêm-bái đền Thục vương, rồi bấy đi ngay, dự phòng cả h, thoát vào tới cửa đền thì đã trông thấy hai chữ Quốc-tế thật to, đều làm ngạc ở đầu một cái nhà trình con phượng trông rất trang lệ ngày nga, chung-quanh bao bọc ba quả núi là: Long, đến tới phải trèo độ chừng mươi mười hai bậc, vào trong-điện trông tựa như một nơi hành-cung vậy. Ở giữa đền có một cái giếng thật sâu nước trong leo lẻo, quanh năm đầy vào, khi nào lễ lễ mới lấy nước lên để cúng tế. Ở trong đền bài-trí cũng chỉnh chện uy-nghi, câu đối hoành phi của các quan cung tiến cũng nhiều như cụ quận Hoàng, cụ Đông-các Cao, không sao kể xiết; đều này lập lên đã lâu, dân sở tại vẫn quanh năm phụng-sự, nhưng đến niên-hiệu Khải-Định thì đức Kim-thượng ta mới ban tiền bạc cho tiền thần để tu-bổ lại, cho nên coi có vẻ tráng-lệ hơn xưa; bề ngoài có đắp bờ chân là con đường. Thục-vương trông có vẻ u-sầu sầm-uất. Tục truyền rằng khi ngài đóng đô ở Cổ loa thì có thần Kim-qui tặng một cái nỏ rồi, bắn ra một phát có thể giết nổi nghìn quân, bởi thế Triệu-Đà đem binh đánh mãi không nổi, sau lập kế cầu thân, sai con là Trọng-Thủy sang ở gửi rể để dò la bí-thư mạnh yếu thế nào. Mỵ-nương thực dạ tin người đem cái nỏ ra cho chồng xem, thì Trọng-Thủy lừa vợ lấy nỏ rồi khéo thay vào nỏ khác rồi xin về vẫn-an thân-phụ, mà dặn vợ rằng đến ngày sau có gặp loạn lạc phải xa cách thì cứ lấy lông ngỗng rắc đường cho để đường tìm kiếm.

Sau quả nhiên Trọng-Thủy về yết kiến Triệu-Đà đem sự tình dẫn dưới kể cho nhân phụ nghe, lập tức Triệu-Đà đương ăn cầu phụ nội đánh đàn được lấy, vào lấn kinh-thành, Thục-vương vỡ ra được binh ra địch về đem nỏ ra bắn, thì thấy vô công hiệu bèn đem công chúa chạy về hướng nam. Trọng-Thủy nhân có lời ngỏ ngăn đưa đường nên đem binh đuổi gấp. Khi chạy đến bờ bể thực là chỗ dẫn cùng phượng này tuyệt lộ mà quân đuổi theo đã sắp tới nơi, ngài vội vàng khấn thần Kim-qui để hỏi xem làm sao, thì thần bèn lên tâu rằng: Gần làm hại nhà vua chính là người ngồi đằng sau lưng đó! Nhà Lại bỏ gần ra gươm là chém cùng chúa một nhát rồi tự tử.

Chiêm bái đền đoạn rồi thì ngắm phong cảnh một lúc rồi rủ nhau ra bờ biển thong-mai, vì tự đây ra biển cũng gần, đường đi qua cánh đồng độ non một giờ đồng hồ, nhưng đây cũng chưa ra đến biển lớn, vì có dộng nổi bao nghìn, thuyền bè chỉ cánh cá cũng có một vài chục cái đậu lắc đắc ở bờ, có thì đi ra khơi cả. Hôm ấy lại gặp ngày đông bể nên anh em không dám chơi thuyền. Đi quanh bờ biển một lúc thì đã thấy hơi đói, gió đồng bờ ra xem thì vừa đúng một giờ chiều, bèn rủ nhau vào phố ăn cơm. Tiện bỏ biết có một dãy phố độ gần chục nóc nhà, giữa phố có một tửa quán coi vào trông xem ra được tạp lắm; mấy tay tân-quản chủ ba thấy bọn mình ra chiêu ngắn ngơ thì cũng biết ngay là không vừa ý, bèn sai thằng nhỏ đưa về nhà cho

Ấy thế là vừa trọn một ngày, cuộc chơi phiếm xem ra cũng có phần khoái trí, với vàng cũng thau ra gare cho kịp chuyến tầu 6 h. 09. Khi bước lên tầu người trong theo cánh, cánh ngỏ lại người mà vẫn hãy còn quyến luyến không nỡ rời. Thôi đến đây chuyện xưa mai lại hồi tương đến cảnh này cảnh nọ thì tầu vừa kéo còi đến Vinh.

N.-Đ-nh, Phan-bay-Xuyên

VIỆC HANOI

Giá bạc — Kể từ ngày 26 Avril 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f 00

Thị-giá quốc-trái. — Ngày 26 Avril 1923 : 3 %. 75 70. — 4 %. 1918 91 40 — 5 %. 1915 1916 75,70. — 5 %. 1920 89,10. — 6 % 1920 89,92.

Tin tàu. — Tàu Orénoque mang thư sang Pháp, đến ngày 29 Avril rồi sẽ từ Haiphong đi Tourane, Quinhon, Haiphòi và Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút tối 28 Avril.

Quan Toàn quyền đại thiệp. — Đến tối mai, quan Toàn-quyền Maydon sẽ mở đại tiệc mừng ông nghị viên Ostrey tại quí phủ.

Một tuần dương-hạm Pháp. — Quan Toàn quyền vì khó ở nên hôm qua ngài không đi được tại lễ Mi-chelet ở viện Hà-lộ-ký được. Có có quan phó Toàn quyền qua, Nguyễn-soái Sicre, quan chánh Binh lương Willotte, Mme Jean Brau là phu-nhân quan chánh toà chánh trị phủ Toàn-quyền, quan chánh võ kiểm-sát Taichinh No et quan Thanh tra Picanon đến dự tiệc mà thôi.

Mừng đa-tạ đi Ấn độ — Kể từ ngày 25 Avril, số tiền gửi mừng đa-tạ bưu-hiện (mandat-poste) gửi sang Ấn-độ của Pháp tại Hà-nội được tăng lên đến 500 francs

Đi thăm đồn điền Borel. — Sáng hôm qua, quan Toàn-quyền và quan chánh văn phòng phủ Toàn-quyền có lên thăm đồn điền của M. Borel ở Sơn-tây.

Quan Thông-sứ tiếp các đại biểu phòng Thương-mại — Chiều mai ba giờ rưỡi, quan Thông-sứ tiếp các đại biểu phòng Thương mại Hà-nội có vào yết kiến quan Thống-sứ để ông nội-thống là M. Armand giới-thiệu.

Ngày thứ tư 25 Avril

TẠI RẠP CHỚP BÓNG PALACE

ĐẠI HỘI

Trong chương-trình có phim

L'OURAGAN SUR LA MONTAGNE

Âm-nhạc

Thái-Nguyên

Dân nghị viên

M. Triệu-đức-Thu trúng cử.

Bắc-giang

Dân nghị viên

Khu thứ nhất : M. Chu-văn-Bật

Khu thứ nhì : M. Nguyễn-văn-Huệ

Thương nghị-viên

Mới Phạm-thanh-Tinh và Phạm-Ái trúng cử

Các phiếu Quốc-trái vô danh bắt cứ 5 năm nào, nay muốn bán lại được GIÁ RẤT CAO nên đem đến hỏi M. LÊ-ĐÌNH-CẢNH, ở phố Cầu-gỗ (rue du Pont en Bois), số nhà 86 và 88 ở Hanoi.

Đông-Khê

Lê-đình-Cảnh

86-88, Rue du Pont en Bois

Hanoi

Ngạch cai-trị — Như tôi bản báo đã nói trong số trước, nay đã có nghị định quan Toàn-quyền bổ cho các ông cai-trị Đ-ngọc-Tuyển, Nguyễn-sách Sicre, quan chánh Binh lương Willotte, Mme Jean Brau là phu-nhân quan chánh toà chánh trị phủ Toàn-quyền, quan chánh võ kiểm-sát Taichinh No et quan Thanh tra Picanon đến dự tiệc mà thôi.

Ngạch cai-trị — Như tôi bản báo đã nói trong số trước, nay đã có nghị định quan Toàn-quyền bổ cho các ông cai-trị Đ-ngọc-Tuyển, Nguyễn-sách Sicre, quan chánh Binh lương Willotte, Mme Jean Brau là phu-nhân quan chánh toà chánh trị phủ Toàn-quyền, quan chánh võ kiểm-sát Taichinh No et quan Thanh tra Picanon đến dự tiệc mà thôi.

Phải lại hết dịch. Hai Phải-lại (Sep. Pagodes) trước có lệnh quan Binh-lính bình tịch không được đi lại, vì có dịch thì kể từ ngày 25 Avril 1923 trở đi lại được đi lại như thường.

MUỐN BÁN

Vì bận về công việc nhà nên tôi quyết định bán một chiếc xe hơi (Voiture) mới nguyên, một chiếc xe đạp máy (cyclo-moteur) mới dùng tám tháng trong một tháng, lên cao được 50 thước và đi hàng giờ 45 cuốc bán hai chiếc máy đóng-va chạy điện cũng mới.

Muốn dùng đàng-va bao đây hoặc hai, đèn, lên (moteur triphasé ou monophasé) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp Hà-nội. 2

Hội kỷ-niệm Jeanne d'Arc. — Cái chương-trình ngày hội kỷ-niệm bà Jeanne d'Arc thì nay vẫn chưa quyết định xong. Hội đồng chỉ mới bàn qua rằng tối hôm thứ bảy 12 Mai thì có cuộc rước đèn và cuộc chớp bóng ở giữa trời tại trước cửa nhà bát Tây.

Sáng hôm sau thì có cuộc điểm binh tại đường Cột cờ. Buổi chiều tại trường đấu mã sẽ có một cuộc thi lớn ai vào xem cũng không mất tiền, vì buổi ấy thành-phố sẽ cấp cho hội một số tiền là năm trăm đồng. Hiện tại mới biết thế mà thôi, gần đến ngày hội, hội đồng lễ chức định thế nào, bản-quán sẽ đăng sau.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hộ (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 6 c. 3562

Kỳ thi bằng sơ-học — Các kỳ thi bằng sơ-học trong năm nay định như sau này :

Bằng sơ-học Tây (certificat d'études primaires, titre français) ngày 28 Mai 1923

Các đơn xin ứng thí phải gửi đến nhà Học-chính Sơ-đẳng nhận cho đến ngày 12 Mai là cùng.

Bằng sơ-học Pháp-Việt (certificat d'études primaires titre indigène) ngày 12 Juin.

Các đơn xin ứng thí nhận cho đến ngày 19 Mai.

Ngạch Học-chính. MM Ng-v-Sinh và Dương thiệu-Chương được bổ trợ giáp tập sự.

Kỳ thi bằng sơ-học — Các kỳ thi bằng sơ-học trong năm nay định như sau này :

Bằng sơ-học Tây (certificat d'études primaires, titre français) ngày 28 Mai 1923

Các đơn xin ứng thí phải gửi đến nhà Học-chính Sơ-đẳng nhận cho đến ngày 12 Mai là cùng.

Bằng sơ-học Pháp-Việt (certificat d'études primaires titre indigène) ngày 12 Juin.

Các đơn xin ứng thí nhận cho đến ngày 19 Mai.

Ngạch Học-chính. MM Ng-v-Sinh và Dương thiệu-Chương được bổ trợ giáp tập sự.

Cuộc hát kỷ niệm Pasteur. — Bản quán tiếp được bài sau này :

Hội Việt nam-thanh-niên có lai-cảo rằng cuộc hát này hội Khuyến-học đứng giúp để lấy tiền cùng hội Thanh-niên, là đẳng nhâm.

Nguyên việc hát này là tôi muốn tổ chức để lấy tiền cúng vào việc Pasteur và hội Thanh-niên.

Việc này hội Khuyến-học không dự đến.

Tôi muốn cùng hội Thanh-niên tổ chức cho tiện. Vậy xin có mấy lời cải chính lại. H. H. Đ.

Thi bằng Cao-đẳng tiểu học tây — Hội-đồng sát hạch kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu học-tây (Brevet d'Enseignement primaire supérieur) ngày 14 Mai 1923 sẽ nhóng viên chức sau này :

M. Mus, chánh hội-đồng ; MM. Brachet, Dioque, Laurent, MM. Palarnisse, Barnier, Lebreton de Kozario, Imberti, Hérolis làm hội-viên.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI-NINH (Hà-thanh)

Ai cơ gẫng cho thành. Độc-giả mới xem mấy chữ đó chắc đã vội tưởng hội Ái-hữu nào sắp lập đây, hoặc tiệm buôn nào sắp nhóm bắn. Không, cái điều tôi sắp nói sau đây chính là việc lập trường ở bổng Hà-thanh để rục-rịch ngói một năm trời mà chưa thành vậy.

Vì lẽ gì mà chậm chạp? Vì chưa có đất rộng đặt trường chăng? Không, ngày 28 Juin 1922 quan Lục lộ, quan hai Phó sứ Hải-ninh và quan Đại-lý Tiên-yên đã đi cùng khắp đất rộng-rãi cao-ráo để đặt trường học, khu đất ấy có vẫn rậm um, một nhát cuốc chưa hề động đến,

Vì không đủ việc-liệu làm chăng? Không, về việc-liệu làm trường thì quan Kiểm-lâm đã cho phép đốn lên trăng gần đầy đủ cả rồi, chỉ việc đẽo ra mà thôi, mà một cái kèo cũng chưa thấy về! Còn như gạch, ngói tuy không sẵn thật, song nhân dân trong hàng tổng đã góp tiền làm trường học vụ tháng năm năm ngoái. Số tiền ấy nghe đâu đã thu được một nửa là ba bốn trăm rồi nếu đem mua gạch ngói tường cũng không thiếu là bao, mà có thiếu ít nhiều nữa thì hàng tổng đóng sau, hoặc nhờ quan trên tư giúp cho làm gì chẳng được thành hiệu.

Vì quan trên không lưu tâm đến chăng? — Không, tả vẫn thường thấy quan trên thúc giục các viên chức-dịch trong tổng về việc làm trường

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giấy nói số 395

Xét nghiệm thán mẫu, đàm rãi, phân, nước tiểu, máu kinh niên-vi.

Chữa bệnh hoa liễu, bệnh giang-mai, bệnh sốt-rét.

Bệnh đàn bà đẻ đây, đau cuốt.

Bệnh đàn bà !

Nói được tiếng An-nam, không phải đông thông-ngôn.

Ngày nào cũng xem bệnh từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa. Có đến thăm tận nhà. 2080

THẦY GIÁO TÂY

DẠY HỌC TƯ

Sáng từ 7 h. / đến 9 h.

Chiều từ 2 h. đến 3 h /.

Hỏi tại số 55, phố hàng Trống.

3578

Cuộc Tang Thương

(Xã-hội Tiểu-thuyết)

HOÀNG-TRẦN-PHẬT soạn

114 trang — giá . . . . 0$30

Tiền cước, mỗi quyển . 0 . 14

Ai muốn mua xin viết thơ cho M. *BÙI-XUÂN-HỌC*, Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

Có gửi bán tại hiệu Hội-ký, 34, Rue Carreau Nam-định.

Mua buôn có trừ hoa-hồng. mm

No 186 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(*Dix ans plus tard*)

tức là truyện

tiên-la-gia-luan Tử-trước

Soạn-giả : ALEXANDRA DUMAS

Dịch-giả : PHẠM-HỒI-CHI

— Còn bẻ, những việc ấy gọi nó là gì ?

— Gọi nó là tội lăng mạn quân thượng.

— Tội lăng mạn quân thượng thì xử ra làm sao ?

— Nã tróc, xét xử, và nghị phạt.

— Nhà ngươi chắc rằng Phúc-kế đã lập tâm phạm tội đó du ?

— Muôn tâu Thánh-thượng. Chẳng những thế mà thôi. Hiện ở nhà hắn bây giờ đã bắt đầu khởi sự

— Vậy thời trẫm lại hỏi lại hiền-khanh. Bây giờ nên làm ra thế nào ?

— Muôn tâu, xin lượng Thánh rộng thứ cho kẻ hạ thần. Trước hết bẩm thần hãy xin tân qua một việc.

— Nhà ngươi cứ nói.

— Một cái chứng cớ rõ ràng, có tang vật hiển nhiên về việc bội phản.

— Chỉ thế ?

— Ngự-thần mới được tin rằng Phúc-kế đang tiếp thành đắp lũy ở đảo Belle Isle.

Ai! Thật vậy ư! Mà xây thành đắp lũy thế là có ý chi vậy ?

— Có ý để mộ ngày kia chống nhau với Quân-thượng.

Vua Lô-y nói :

— Nếu có phải vậy ra thì phải tức khắc làm ngay như lời nhà ngươi đã nói đó. Nghĩa là phải bắt ngay lấy Phúc-kế.

— Không thể được !

— Trẫm ngạc nhiên thì có dặn nhà ngươi một lần rằng : Trong bàn-triều phải bỏ cái tiếng ấy đi kia mà.

— Hoàng-triều có thể cấm Phúc-kế đừng làm chức Tổng-trưởng được đâu.

— Sao thế ?

— Bởi chưng hắn có được cái quyền cao chức trọng ấy, nên chỉ hắn mới thu được cả lòng Nghị-sự vào trong tay, cũng như hắn gã khéo phỏng tiền tài, thi ân-huệ, nên bao nhiêu binh-sĩ, thần-sĩ trong nước thảy đều ở trong tay hắn cả.

— Người nói vậy thì ra trẫm không làm gì nổi Phúc-kế ư ?

— Tuyệt nhiên không làm gì được, trừ ra đừng có ngay lúc này. Tâu Thánh-thượng.

— Còn-bẻ hỡi. Nhà ngươi thật là nội viện Sư-phó rất khác khờ vậy.

— Ô ! Muôn tâu Thánh-thượng, không phải kẻ hạ thần chi cư chấm chấm bay về những sự nguy-hiểm ra để bận lòng Thánh-thượng đâu. Nào sự-thần có muốn chi thế.

— Thôi thì bảy giờ muốn phá cái tượng-hoàng-lỗ thì phá từ đàn trước, nhà ngươi thử nói để quả-nhân nghe nào !

Rồi nhà-vua cười nhạt một cách rất là cay đắng.

— Nó đã lấy bạc mà xưng bừng, ta lại lấy bạc mà giết nó. Muôn tâu Bệ-hạ, xin Bệ-hạ hãy làm cho nó khánh kiệt đi.

— Thế là thế nào ?

— Cơ hội nào có thiếu chi, xin Bệ-hạ phủ nên lợi dụng lấy.

— Nhà ngươi khá bảy tỏ cho Trẫm hay.

— Trước hết xin hãy tỏ một cái dịp này, nguyên Bửu-ông Hoàng-đệ sắp làm lễ thành-thân, tiền rằng ngọc ích hồng-điều phải trang hoàng cho trọng thể. Vậy thì đó chính là một dịp tốt để Hoàng-thượng đối Phúc-kế một triệu vậy.

Vua Lô-y thập tử nói :

— Phải lắm ! Rồi quả-nhân sẽ hỏi.

— Nếu Thánh-thượng cho bằng lòng như thế là đã có đưa thừa cơ mà cướp giật được của tiền, nên ấn quan bên mà nói cứ theo thói ấy mà làm chơ, mà thôi chẳng ở đâu mà sinh ra ?

Ước ao rằng quan trên ra lệnh cấm cho rất ngặt những bọn du-thủ du-thực, hiện nay bọn ấy chỉ cốt đến tàng ẩn các nơi quán chợ thuyền bè, rượn bạ sẵn, thì thằng-bạ sẽ xin thân hành đi lấy.

Rồi Côn-bẻ đem một tờ giấy đến trước mặt nhà vua và đưa mời ngọn bút

Ngay lúc ấy thì có tên nội giám mở cửa bước vào, tâu rằng có quan Tổng trưởng thủy hậu. Vua Lô-y bỗng hiển sắc mặt. Côn-bẻ thì bỏ ra ngoài bức xoàng, rồi lẳng ra.

Phúc-kế ở ngoài bước vào, hắn vẫn là người đi lịch lãm ở chốn triều-đình, nên chỉ đưa mắt thoáng qua cũng đã lượng biết hết tình thế. Cái tình thế lúc này Phúc-kế không được yên đẹ. Con mắt tỉ tỉ của Côn-bẻ thì vi ghen ghét mà thao láo ra, mà con mắt trong trẻo của nhà vua thì vì tức giận mà bừng bừng đỏ, coi vậy thì biết rằng sắp có sự nguy hiểm đến nơi vậy.

Mấy bác nịnh-thần mà nghe những tiếng xảo xạo ở chốn triều-đình thì cũng khác nào như những bác lão-tôi nghe qua những tiếng gió thổi cây rung cũng phân biệt được những tiếng chim người đi tận xa xa vậy. Khi đã lắng tai nghe rồi lại nó thể đoán ra được chừng độ bao nhiêu tiếng quan giáo và chạm vào nhau, bao nhiêu tiếng người đi xe chạy. Vậy nên Phúc-kế chỉ đoán ngay cái sự lộng lẽ khi mình mới vào, cũng đã biết được biết rằng tất có đại họa vậy.

Nhà vua thấy Phúc-kế vào cũng không ban hỏi chi cả, cứ để vậy cho đi vào đến tận giữa phòng. Bấy giờ Phúc-kế phải đánh bạo mà tâu lên rằng :

— Cái tên Thánh-thượng, hạ-thần đang nóng lòng sốt ruột, muốn mau mau vào bái-yết Hoàng-gia.

Vua Lô-y phán hỏi :

— Tại sao vậy ?

— Vì hạ-thần có một cái gian-âm muốn vào tâu qua trước bệ

Côn-bẻ, trừ ra chỉ có cái vóc người to lớn, bụng dạ rộng rãi là không đồng Phúc-kế, chớ còn ngoại già thì cũng nhiều cái giống P húc-kế lắm, tính nết cũng như nhau, thẳm thẳm cũng như nhau, về lại cái sức xúc-tiếp nó vẫn cho những anh giỏi mạo có thì giờ mà suy nghĩ, mà nỗ-lực hành vi. Côn-bẻ đoán ra rằng Phúc-kế đã đón được cái miếng mình sắp đánh, nghĩ vậy thì hai mắt sáng quắc lên.

Nhà vua hỏi :

— Giải-âm chi ?

Phúc-kế đặt một cuốn giấy xuống bàn, rồi nói :

— Dâm xin bệ-hạ đoái thương đến cái công việc cho.

Nhà vua tờ tờ mở cuốn giấy ra, rồi nói :

— Những bản-đồ ư ?

— Bẩm vâng. Tâu Thánh-thượng.

— Những bản-đồ này là bản-đồ chi ?

— Muôn tâu Bệ-hạ, đó là tân thức thành-trì vậy.

Nhà vua nói :

— À ! à ! Phúc-kế, vậy ra hành lại kiếm lý cả việc bình-thư đồ-trận ru ?

Phúc-kế đáp :

— Phàm việc gì có thể bền lòn cho Hoàng-triều, ngu-thần cũng quản cố đến.

(Còn nữa).

Cải chính

Tiểu thuyết « Mười-năm về sau » ra số báo 1826 ra ngày 24 Avril 1923 Thợ xếp chữ sắp lầm nhiều chỗ, vậy nay cải chính lại cho đúng.

Cột thứ ba, dòng thứ bảy, « trọ như đã vững như đồng » mất một chữ « như ».

Cột thứ sáu, dòng thứ 13, « mà nhà người lại không cho đây bảy tỏ ý kiến cho quả nhân hay » sắp lầm ra « mà nhà người lại không cho bảy tỏ ý kiến cho quả-nhân hay ».

CYCLISTES!

Voulez-vous une machine Robuste Légère Elégante Garantie?

Inoûn. Nghe đâu quan trên lại có ấy-giao việc ấy cho một ông có quyền-thế nhất trong tổng đề đôn đốc nhà. Xét như mấy lễ trên đây quả quan trên rất lưu-tâm đến việc lêm trường lắm lắm..

Vì đâu bổng chưa hiển sự học chăng ?

— Sáo năm về trước nói rằng dân

QUẢNG-TRỊ

Dụ con nít. — Cách vài hôm đây ở phố kia có xảy ra một chuyện khá ha cho sĩ ai mới nghe cũng phải bỏ nghỉ. Ông chủ nhà ấy có ngày chỉ nhờ tay thầy tớ, mượn người đó là về không biết đem em bé mình đi chơi đâu mất bấy nhiêu

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA BẠN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương tân độ một năm ở Bắc-đầu bội-tinh

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tenon, Paris, Rochat, Casablanca Port-Said Alger, Hue

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện nhà

Voulez-vous une machine Robuste Légère Elégante Garantie?

La bicyclette L. B. LOUVET, chaînement sondée à l'autogène. Roulements rectifiés, vous offre tous ces avantages.

En vente chez
ANSTETT & Cie
Avenue Paul Doumer
HAIPHONG

NGUYỄN HỮU THANG & BỒ BÌNH ĐẠT
65, Rue Richaud
HANOI

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CA-VIÊN

Bộ này tiết giới thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhức là bệnh Grippe (sốt-bo-cim). Ban khắp cả thân-thể, nước-dãi, sốt-nóc, đau đầu, đau bụng, đau ngực; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Hiệu Bán-biện hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người. Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào-chế MONTÈS số 54, phố Tràng tiền Hanoi

Chữa bệnh đau ngực, tán nhức, bổ khỏe, bổ vị, văn vân; người ta thường mắc phải trong mùa nắng

Thơ dặn người ở 1$25 một litre, 0$80 nửa litre
0$90 một lọ, đóng nặng được 12 ngày
viện

Hương-hội làng Pháp-vân, huyện Thanh-trì Hà-đông đã cử viên Secrétaire communal Nguyễn-văn-Ngọc làm giáo-sư dạy trường Pháp-Việt làng ấy thay cho M. Tô-Chung xin thôi.

Le chánh hương hội toi céo
3579

VIỆC KINH-ĐÔ

Bọn đốt nhà ở đâu ? – Cách vài hôm nay ở làng Thọ-lộc gần Đập đá, có nhà ông nọ vừa qua khai tổ khi 9 giờ đêm. Lúc bấy giờ trong nhà đã sắp đi ngủ, bỗng nghe nhà ở một bên có người la lửa, chạy ra xem thời ngọn lửa phát từ nơi góc quyết bên phái phía đông, thoạt thấy xiết bao kinh khiếp, hoảng hồn la vang, người hàng xóm láng giềng chạy đến cứu cấp thời đã may có người của trại ông cho nhờ ấy lánh tay đã chạp được và lên đã phải tắt ngay lửa lẹ.

Khi lửa đã tắt thời vào nhà xem thử hoặc có để đâu đầu vỏ ý mà cháy chăng, nhưng không, vì nơi ấy là một nơi buồng kín, trong không hề có vật gì khả gọi là loại dầu-hỏa cả vả ngọn lửa bên từ ngoài mà cháy lên, thời xét rõ chẳng phải là vì cớ sơ phòng; mà chắc rằng đó là có bọn đốt nhà liềm lo và lựa bọn ấy là có làm nhà cửa cuộc đường nào hèn hóc nên chúng nó đốt nhà người để thừa lúc nhộn nhàng lẻn vào cướp của.

Sự ấy tưởng quyết hẳn như thế, vì rằng mới cách ba hôm trước ở lối bờ sông gần bên đồn lính tập tòa Khâm sứ (ông bị thất hỏa, cháy mất 18 cái nhà, mà hôm ấy đã lâm người bị cháy lạt bị mất của nhiều lắm. Bắn thì chẳng ai dám ngờ, tôn là vô ý mà ra? Ước ao rằng quan trên ra lệnh cấm cho rõ ngặt những bọn du-thủ du-thực, hiện-nay bọn ấy chỉ cứ đến tàng lẫn các nơi quán cho thuyền bè, rượu chè có bạn hoặc giả cách kiếm nghề kẻo xe đề cho khỏi sinh nghi, rồi đến ban đêm lại thi nghề vô-loại.

Mới rồi việc mất trộm ở nhà người thợ sơn ở nơi đường Cột cũng do bởi những đứa ăn không có nghề nghiệp làm mà sinh ra làm điều bậy như thế, thật nên để phòng lắm thay.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Hành-hung. — Bản quán tiếp được bài sau này :

Hôm 26 tháng hai ta vừa rồi, lại đến Mẫu bà đương khi làm lễ khánh thành, các người thập phương ở đều lễ bái rất đông. Hồng bỗng một người đem tuần trăng và khi gióc đến bờ thời đánh đập mọi người một cách hung tợn lắm. Sau rồi có trói hai người lại. Người ta nói người ấy là phó lồng Trung bạn. Nay lục-lấy-bằng Nguyễn-thị-Mẫn là người đứng lên chữa đến ấy có đi trình quan phủ ấy.

Ai nấy đều lấy làm tức giận mà không biết vì sao người ấy lại xử cách tàn nhẫn với công chúng như vậy. Việc này còn đợi quan trên xét xử làm sao, mới biết được duyên do sự hành hung ấy.

Lê-văn-Khang lại cáo

THỪA-THIÊN

Giết cọp trả thù con. — Vừa rồi có hai vợ chồng người thổ quê ấp, có đem theo một đứa con trai 6 tuổi từ làng Mỹ-xem đi thuyền đến làng Mỹ-lợi, khi thuyền ghé vào cho xong, người vợ lên cọp, người chồng cầm chiếc thuyền ấy về bến kia bắt lá nọ có cây lim bóng mát để nghỉ trưa. Đứa con nhỏ thấy cha mẹ đã nằm ngủ thời nó lên bờ hái hoa quả chơi, bỗng nhiên một con cọp ở đâu chẳng biết chạy đến chụp nó mà ăn liền, cha nó dậy thời thấy con cọp đã cõng con chạy mất rồi. Đác nhà quê thương con quá cầm cái rựa chạy theo, cứ dấu máu nhỏ mà tìm trời vài giờ lệ cách mấy mươi khoảng luôn-lối, mới tới nơi một cái hang, đến đó thò, thấy máu me đỏ nhiều lắm mà con cọp đi đâu mất, lại tìm quanh một hồi nữa mới thấy ở trong cái bụi đậm có cái hố cọp trong có 3 con cọp con, con nhỏ mới mở mắt, anh ta lẻn bẻ cả 3 đem về dưới đó cắt, rồi chẻ đó qua bên chợ Nhô-hoàn lên thời lấy người xuống xem thấy sự lạ lùng vậy rồi lấy làm sợ hãi, là tại nơi làm ấy không hề có cọp mà sao lại bỗng có con cọp đề 3 con, đang khi ấy bỗng thấy con cọp mẹ gầm thét từ bên kia bờ nhảy xuống sông mà lội qua, lúc ấy ở trên đó có lắm người trông thấy hoảng kinh phải tập tức kiếm thế chống cự, liền đó người, giải người rựa, người mác, người chĩa, lại đâm thêm nhiều đó và người ra nữa vì con cọp ở giữa nước mà đánh. Ở trên bờ thời công mỗ và khua đuổi, ở dưới thời rựa, mác, gậy chĩa vì một con ác thú, hơn 30 người hôi sức sát hại nó trôi giờ nó mới chịu chết! May thay! — Con cọp ấy rất to mà may nó xuống nước thất thế mới giết được nó. Còn 3 con cọp con thời nghe đâu hai vợ chồng anh ấy đã giết cả 3 và ăn thịt để trả thù cho con.**

Con cọp ấy bắt là đi kiếm mồi nên mới về những miền ấy là nơi gần bể không khi nào ai ngờ có cọp, ta lại nên nhớ rằng cọp đẻ con trong mùa đông, cho nên nó hay đi quấy nhiễu để kiếm mồi. Ở các miền bọ bọn năm nay có nhiều hổ hoạn là vì cớ ấy vậy.

MỚI XUẤT BẢN

MAI-NƯƠNG LỆ-CỐT

(MANON LESCAUT)

Soạn-giả : L'ABBÉ PRÉVOST
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

In bằng chữ mới, giấy tốt, dày 290 trang

Giá bán, mỗi quyển . . . . . 0$50
Tiền cước, mỗi quyển 0.14

Ngài nào mua, cứ gửi thư và măng-đa cho bản-quán

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

CỬA QUÁN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-trú ở nơi đồng Bắc-đẩu hội-binh Nguyên-quán về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Alexandrie Hà-nội

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa trẻ đẻ các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — buổi tối 4 đến 6

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một tiền
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1 đồng
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 92, GIÁP NƠI số 236

3018

祥和裕

YU-WO-TSEONG

Importation de soieries Chinoises et Annamites

VENTE EN GROS

65, Rue des Cantonnais, 65

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu bán các tỉnh hàng Tàu và hàng Ta; hàng tốt hơn; không bán lẻ mà không gửi hóa-mẫu đi các tỉnh.

Ông Thu-nè xưởng làm Trung-hoa làm ra, chỉ coi qua là biết ngay, vừa rồi có bán cho bản-hiệu, nhưng chưa gửi hóa-mẫu đi các tỉnh, thì ông ấy đã bán hết rồi. Vậy ai muốn lấy hàng ấy thì phải đến bản-hiệu mà lấy, chớ không có gửi đi các tỉnh được.

Nay cho hay.

YU-WO-TSEONG

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xin cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông lắm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc ấy cũng được.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy cỏ đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lắm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đi cỏ lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ.

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Giá mỗi quyển . . . . . 0$20
Tiền cước mỗi quyển . . . 0 12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là :

Monsieur Bùi-Xuân-Thành
63, Rue du Coton, Hanoi

SỔ SÁCH BUÔN BÁN

Đóng sổ, giữ sổ
Bán sổ . . . Xoát sổ
Dạy phép làm sổ sách
Việc kiện cáo
TÍNH GIÁ PHẢI CHĂNG

Mr Cay . . . ancien gérant-diplômé
Armand Rousseau — Hanoi
3061

TRANH VẼ

Bán buôn — Bán lẻ

Bản-hiệu mới về và mới in được nhiều thứ tranh thầy-mạc và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là : kiểu thêu, kiểu dệt, kiểu đen, kiểu giấy cườm vân vân.

Lại có nhận bán truyện SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VĂN
Vẽ tranh, vẽ kiểu và đề truyện-thần
73, Phố hàng Bông, Hanoi

Các ông chủ nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ nào là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* STANDARD », Julien & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi. 2063

Đồng-hồ treo và để

MAY BỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Mỗi cái 15$00

Cước tính thư tín

TONG-YUNE-TAI
49, Phố Hàng Ngang — HANOI

7849

Hội Khai-trí tiến-đức mở cuộc đấu-xảo mỹ-thuật

Hội Khai-trí tiến-đức định mở một cuộc đấu-xảo mỹ-thuật để giúp cho các nghề khéo nước Nam chẳng-hạn lên và giữ lấy lề lối đẹp của các tay thợ giỏi đời xưa.

Cuộc đấu-xảo này là đấu-xảo các mỹ-nghệ có thực-dụng, vì Hội Khai-trí tự nghĩ rằng về cái kiểu nhà đẹp, chỉ cái đồ dùng khéo cũng thuộc về mỹ-thuật như chạm pho tượng hay là vẽ bức tranh vậy. Thế nào gọi là mỹ-thuật ? Mỹ-thuật là chỉ ra một cái đồ gì phải sáng nghĩ cho thành-thực, phải điền tả cho khôn khéo, phải định cho rõ ràng đồ ấy dùng để việc gì và chế tạo làm sao cho xứng đáng với việc ấy, cũng phải kén chọn cái vật liệu gì mà làm cho được thật xứng-đáng. Nói tóm lại thời một cái đồ gì, muốn cho có thể gọi được là đồ mỹ-thuật, phải làm thế nào cho không thêm không bớt được tí gì, nếu thêm hay bớt thì nó giảm mất cái hình-dung ý-tứ đi. Bởi thế nên cho tường rằng cứ tô-điểm nhiều là đẹp đâu, thường có khi làm rậm mất quá lại mất cả cái vẻ điều-hòa mà làm giảm mất tinh-thần đi.

• Tuy Hội Khai-trí định mở riêng cuộc đấu-xảo này cho những tay thợ khéo trong nước, nhưng không phải nhà nào tay mỹ-thuật đại-gia cũng được dự và những bức hèn, những pho tượng không nhận đâu. Nhưng Hội thiết nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ-thuật có đặc-sắc phẩm nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trong xa nhìn rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ-thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thực-dụng trong dân-gian không ? Vậy thời cuộc đấu-xảo này phải lựa lọc lấy những đồ giản-dị để coi, nhưng hình-thức phải cho công-xảo và phải cho thiết-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đấu•bao giờ cũng phải lựa-lọc như thế. Vậy thời nào là những tay thợ khéo trong nước, nào là các công cai công phó các nghề, nên gắng sức mà chẩn hưng cho các mỹ-nghệ ở xứ này ! Nên tổ cho bọn tân-tiến sau này biết rằng : *nhất nghệ tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì quí bằng sự khéo mà làm ra không đổi khéo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ-hạn bao nhiêu, sau này Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay ai muốn đấu-xảo về định đấu-xảo gì, xin cho Hội biết trước, hoặc có hỏi han gì xin cứ viết thư cho Hội.

• Hội Khai-trí tiến-đức

TRUNG BẮC TÂN VĂN

Kính đôi mới bọc vàng trên 8$ được

Kính gọng kẽm trên bọc vàng Giá bán

NAM-HƯNG-THÀNH

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá tạo viên

Do Võ Văn Hồng, Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng, Khoa Điện Tử, Đại Học Bách Khoa TP.HCM, cho Cộng Đồng Người Việt Hải Ngoại

Mua một cái kính này, xin biếu một « LỌ NƯỚC HOA ».

BÁN TẠI HIỆU :

LY-SENG-BAO

42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

2052

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-duyên, Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đợi.

Các thứ laine may complets và pardessus, superméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo

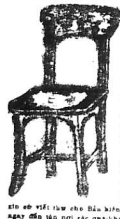
NAM-THỊNH, Tailleur

SORTIES NOUVEAUTÉS

6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2015

MỚI XONG

Bản-hiệu chuyên về nghề đóng đồ gỗ xưa nay, vẫn có tiếng đóng nhiều đồ gỗ chạm khắc, các quý-khách muốn đóng kiểu nào, thứ gì, thì Bản-hiệu đóng đúng theo kiểu gỗ ấy. Bản-hiệu lại có thợ chạm khắc rất khéo, nếu quý-khách có mang kiểu lạ đến bảo thợ chạm khắc theo, thì thợ chạm khắc cũng làm được ngay. Giá hạ hơn các nơi. Thợ-thuyền.

Bản-hiệu mới mở xưởng Cabinet, có kiểu tủ sách, tủ chè, tủ áo, giường, bàn, ghế, đủ các kiểu mới, xin quý-khách đến xem hàng, thì biết rõ. Giá cả xin nhất-định hạ hơn các nơi khác.

Xin các quý-khách có lòng yêu đến mua thử để xem nhé khéo và bền hay không, thì biết.

Xin các ngài nhớ cho Bản-hiệu thì Bản-hiệu xin giữ ngay đến tận nơi các quý-khách ở xa, nếu quý-khách xem, các quý-khách có việc thì xin cứ viết thư cho Bản-hiệu thì Bản-hiệu xin giữ để đến tận nơi.

LƯU-BÁ-VI, Propriétaire

VĨNH-XƯƠNG

36, Rue Paliongeau (près la pont Le-vă, Hanoi

2061 Téléphone N° 218

興同榮

Kính trình để các quí khách biết cho rằng : bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên cần về nghề xem hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay quả thực mỗi ngày càng tiến xảo thêm ra, lại chịu cải cách các kiểu vóng, nhiều hoa sắc, không ăn dây đeo cổ, quả-tim, vẫn vẻ, trổ giấc là chanh nhã, theo lợp khách là các quí khách tiện dùng, nhất dịp sắp ngày Tết Cả đến nơi, bản hiệu mới mượn được nhẩy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang số thợ mặt kim-cương, chân chắc, ngọc-thạch ngọc ngu, kim sa, hổ phách sun sắt, ma-não và mặt ngọc rất vẫn nữa, ghi cả các thứ và mới có sang nhiều kiểu vòng kiểu nhẫn mới ở đâ ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí khách qua bộ lại xem, đó mua hay không bản hiệu lúc nào cũng có người để thừa tiếp các quí khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-TRONG-HING

Bijoutier

61, Rue de la Soie, 61,

(Tonkin HANOI

2024

CỬA HÀNG GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX — HANOI HAIPHONG

RƯỢU VANG — RƯỢU MÙI — ĐỒ HỘP THỰC-PHẨM ĐỒ THỨ

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng : nhân dịp tết ANNAM bản-hiệu có sang nhiều thứ rượu vang uống thường thời hạng rượu vang quý thượng hạng rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính hạ rồi nên bạn hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử để xem xét nhé khéo và bền luôn thể!!!

3002

LỌ RƯỢU HOMMEL

Vô danh công ty vẫn có 1 000.000 quan tiền tây

Rượu bia thượng hạng

Có thể chưng ngâm

Đại-biểu :

Ở tỉnh Hưngyang là ông

Denis Frères

Ở tỉnh Yennan là ông

Hook-Guime-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hàng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Có thể mua tại hãng chi cục tại Hanoi, phố hàng

2068

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ

POMMADE NOYER

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu-viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kèn uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng nữa. Vả đã bao nhiêu lời cổ-động ở các báo trương người ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự tẩn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những nguyên-chất của dầu gan cá thu-mà làm thành một viên nhỏ, để uống khỏi có mùi tanh khó chịu; không còn thứ gì thay vào dầu gan cá thu được là thứ sắc thực sạch, nước thực trong.

Vì các lẽ đó, cho nên chúng tôi đã chế ra những thứ dầu cá viên thực là trong sạch chẳng khác gì những thứ dầu cá đựng chai vậy, nhưng có bọc ngoài để uống cho khỏi thấy mùi tanh. Như thế thì những người dau sẽ được dùng nguyên chất dầu cá.

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với nguồn nước cho hay nước lã cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có (0 $ 90) chín hào, mà dùng lại được những 12 ngày.

Những ngài nào ở xa nhà ga mà phải chịu nhiều tiền phí tổn cho các phu trạm để chuyển hàng, như thế thì thực là đắt cho các ngài quá, vậy chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có dịp nào đi Hanoi thì đến nhà hàng Ba chuông, ngay giữa phố Tràng-tiền, số 54, đấy chính là nhà ông MONTÈS có bán dầu cá hạng đựng chai và hạng dầu cá viên.

Dầu cá của bản-hiệu thực trong sạch mà mầu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng bảy hào rưỡi (1 $ 75) một chai lít, chín hào (0 $ 90) một chai nửa lít, cũng thế.

Nay kính

PHARMACIE MONTÈS, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

PHAN-ĐỨC-THÀNH

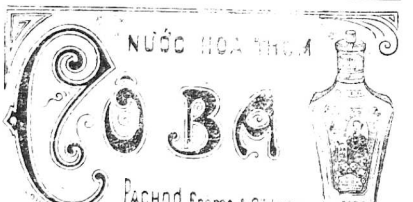
HANOI — 3, Rue des Cantonnais 3 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES :

Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes

GROS & DÉTAIL

MỚI VỀ : số các thứ hàng lãnh, hàng lấy, hàng ngoại Bắc và các thứ vải, vân vân Bạn có muốn quảng cáo tại và ngắn lời tây đi các tỉnh bổ-hiệu lại có bán vải y điệp Vĩnh-Trinh Long chính hiệu nữa.

華 PAO-VA 寶

Cùng tôi kính trình các quý khách biết cho rằng chúng tôi mới có nhận được 4 thứ đồng hồ đeo tay rất tốt như là quả quả-quýt, bằng vàng, bằng bạc, bằng kền, bằng thép, có thể chịu được nước và bụi bẩn vân vân.

1° Một bọn đồng hồ đeo cổ tay, mặt đen có viền trắng, một vòng, mặt mũi là cây, vân vân. Lại có cả đồng hồ quả-quýt bằng vàng bằng bạc, vỏ ngoài có khắc những chữ này thì hợp phép về sinh lắm lắm.

2° Một bọn đồng hồ quả quýt đeo tay, đồng hồ tốt chung, đồng hồ báo thức, đồng hồ chăm-chỉ, vân vân.

4° Một bọn chuyên xe đạp nữ, to nữ, bán nữ, bề xe để thử tốt-xấu thì bảy cảnh cũng được và tốt bình vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc kinh sang.

Cứu xét hàng mới sang kể xem số trên này chúng tôi xin báo họ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cũng xin để rõ trang, chân hiệu, ngọc ngà, vàng thì hai hàng bạc, chắc các quí khách cũng đã thông cả rồi.

Cẩn cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Đó rầy lại sắp đến mùa bệnh hoàng và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cũng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nầy ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bảo-chế E. CHASSAGNE

52, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Cô-da tròng sang, Hanoi

số 194

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo Sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thảo xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-tử, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Bức thư như sau này :

« *Triệu phượng và Triệu-lân lạy* « *trình thân-mẫu soi xét. Từ khi xa* « *cách, thấm thoắt đã được 3 năm,* « *chúng con nhớ mẹ thương cha,* « *trong lòng luống những ngày đêm* « *chưa xót.*

« *Gia-tường công-chúa vẫn được* « *khang-kiện. Hai thân mẫu ở nhà* « *cũng vẫn được bình yên. Thân-* « *phụ con thì mất chưa thấy về.* « *Trưởng huynh con còn phải đợi* « *thời, chưa dám vọng động.*

« *Ngày nay tiếp được thư thân-* « *mẫu, xin ý kế thi hành. Tình-hình* « *mất ngoài bảy lời khác trước nhiều* « *lắm, thân-mẫu nên giữ gìn tác* « *khỏe, trời nào nỡ phụ, tất có ngày* « *lại được sum họp một nhà.*

« *Hòa nước mắt và viết thư vẫn* « *tắt mấy lời, xin thân-mẫu soi xét.* »

Triệu-lân xem xong, gạt nước mắt mà đem phong thư ấy buộc cho con quạ, lại ân cần dặn bảo rằng :

— Linh-điểu ơi! Linh-điểu vốn là một giống chim có hiếu, hễ lời lên thì biết mớm trả mồi cho mẹ. Còn như chúng ta đây, trời nam bể bắc, xa cách mẹ cha, dầu muốn khuya-sớm thăm nom, cũng không thể được. Con nhà nợ nước, ngày nay ta trông cậy ở nhà-ngươi, khi nào thương-hoàng về triều, sẽ phong chức cho nhà ngươi, để đền cái công khó nhọc.

Con quạ nghe nói gật đầu, rồi vỗ cánh bay lên trên không. Hai anh em lại ngồi bàn nhau, mật bảo cho *Gia-tường* công chúa biết, để công-chúa được yên lòng, kẻo những lo-sầu mà ngày đêm thương khóc.

Triệu-phượng và *Triệu-lân* lại mật sai người tâm phúc đi dò la tin-tức xem *Đỗ-man hung-quốc* vì việc gì mà sắp mở tiệc ăn mừng. Lại nhất diện sai người mang thư về quê nhà để phải báo cho *Hoàng phủ Triệu-cân* biết.

Bỗng thấy thám-tử về báo rằng :

— Dạ dám bẩm quốc-cữu! Ngày mai là ngày sinh-nhật *An-quốc* tướng-quân lại phải thừa tướng có mở tiệc ăn mừng, nghe đâu các quan văn võ triều-thần đều có rủ nhau đến bái-hạ.

Triệu-phượng và *Triệu-lân* liền sai người nhà sửa soạn lễ-vật để đem sang mừng. Sáng hôm sau, hai anh em cưỡi ngựa sang phủ thừa-tướng.

An quốc tướng-quân chạy ra đón, mời vào trong điện. Khi vào tới nơi, *Đỗ-man hung-phục* trỏi cười mà tiếp chuyện.

Triệu-phượng và *Triệu lân* nói :

— Dám bẩm quan thừa-tướng! Hôm qua chúng tôi có chút lễ mọn đưa sang mừng, chẳng hay có sao quan thừa-tướng người lại không nhận?

Đỗ-man hung-phục nói :

— Tiệc mừng sinh-nhật của tiện-nhi, có đâu dám nhận cái bận lễ như thế. Hôm nay hai quốc-cữu lại quá bộ tới đây thì gia này lấy làm nên-hạnh lắm, xin mời hai quốc-cữu ở chơi xơi chén rượu nhạt.

Triệu phượng và *Triệu-lân* cười mà đáp rằng :

— Anh em chúng tôi cùng đệ-nhị tướng-quân đây là cháu thế-giao, hôm nay gặp ngày sinh-nhật, chúng tôi sang mừng, xin uống một bữa rượu thật say.

An-quốc tướng quân vui lòng mà đáp rằng :

— Nếu vậy thì về vang cho chúng tôi lắm!

Nói xong, truyền người nhà bày tiệc, mời hai quốc cữu ngồi. Các quan văn-vũ triều-thần, cũng ngồi hai dãy dài. *Hải-vị sơn-hào*, *la-liệt* trước mặt, *ca-nhi vũ nữ*, múa hát bên mình, thật là một cuộc vui hiếm có vậy.

Bỗng thấy thủ-môn quan vào báo với *Đỗ-man hung-phục* rằng :

— Dạ dám bẩm lão gia! có quan nội-giám họ *Mã* đến.

Cha con *Đỗ-man hung-quốc* nghe nói, cũng đứng dậy ra nghênh-tiếp. Khi *Mã-thuận* bước lên trên điện, vẫn vũ triều-thần đều đứng dậy cúi chào. *Mã-thuận* ngang nhiên bước vào vẫy tay bảo ngồi xuống. Hai quốc-cữu bất đắc-dĩ cũng phải cúi chào.

Mã-thuận ngồi ghế trên nhất, giọng cười khanh-khách, tiếng nói choang choang, có ý tự-đắc. Hai quốc-cữu tức giận không thể chịu được phải đứng dậy cáo-từ lui re. Cha con *Đỗ-man hung-phục* cố mời lại không được, bất-đắc-dĩ phải tiễn hai quốc-cữu về phủ.

Khi *Mã-thuận* rượu đã ngà ngà say, nhìn các ca-nữ, rồi tìm-tòi cười ngành lại mà bảo *Đỗ-man hung-phục* rằng :

— Những đứa ca-nữ này đều đẹp, nhưng không khi nào bằng được để nhị phu-nhân của quan thừa-tướng. Tôi đây dẫu là nội-giám, không hiểu nhân sự nhưng mọi lần tôi công đệ nhị phu-nhân uống rượu thì hai bên vai đứa thật tâm trò hay. Bây giờ trước mặt các quan đây, chẳng lẽ lại mời phu-nhân không tiện, ân là để tôi vào nhà trong uống rượu.

Nói xong, quay lại gọi các tiểu-nội-giám rằng :

— Các con! Đỡ ta vào nhà trong!

Đỗ-man hung-phục thẹn đỏ mặt lên, không biết nói sao cho được. *Ân-quốc* tướng-quân đứng cạnh, cũng cắn-rức bội phần. Bấy giờ các quan văn-vũ triều-thần đều lục-ục đứng dậy cáo từ xin về.

Đỗ-man hung-phục lui vào nhà trong, có đứa nữ-tỳ sẽ tỉ tai bẩm rằng :

Quan nội-giám bọ *Mã* dắt đệ-nhị phu-nhân vào trong màn.

Đỗ-man hung-phục đến gần rèn cửa mà xem thì thấy hai người đều ngủ say cả. Mã bỏ ra hoen-hoắn, tóc trắng bờ-phờ. *Đỗ man hung-phục* bỗng nổi cơn tức giận, liền giơ tay rút thanh bảo-kiếm treo ở cạnh tường, không ngờ lưỡi cong đánh rơi xuống đất.

Nàng *Mi-nương* (tức là vợ nhị phu-nhân) ở trong màn giật mình sực tỉnh, trông thấy *Đỗ man hung-phục* vội-vàng trở dậy. *Đỗ-man hung-phục* nhặt lấy thanh bảo-kiếm, lại bước đến gần toan đâm chết *Mã-thuận*.

Nàng *Mi-nương* kéo áo mà sẽ bảo rằng :

— Ô-hay! có sao hôm nay lão-gia lại nóng tính như thế! Năm xưa lão-gia dặn tôi rằng : Người làm thế nào quyến dỗ được *Mã thuận* thì khi chiếm được ngôi trời, sẽ không dám phụ công». Các nội ấy còn nhớ hay quên, khiến cho tôi trong mấy năm nay uổng phí bao nhiêu tinh-thần, mới quyến dỗ được lòng *Mã-thuận*. Nay đại-sự mười phần đã xong đến chín, có sao lại không cố nhịn cho thành. Lão-gia ơi! ngày nay lão-gia giết *Mã-thuận* thì *Phi-giao* hoàng-hậu khi nào để cho được yên, mà lão-gia giết tôi thì mưu này thực tự lão-gia, bất tôi bỗng lâm phải khổ-sở. Nếu lão-gia ngại về tài-tình thì tôi thiết tưởng bề đang yên lặng, can chi gây cuộc phong-ba. Về thực-sự không có, chẳng qua chỉ có hư danh, hà-tất lại mua hờn nước đề!

(Còn nữa)

Certifié l'insertion — Imprimerie de Trang Bắc Tho Văn — Le Gérant NGUYỄN VĂN LUẬN

SỐ THỨ MƯỜI MỘT — SỐ THỨ 1628 — MỖI SỐ 0 $ 02 — NGÀY THỨ SÁU 27 AVRIL 1928

Trung Bắc Tân Văn